

מבזקי הארות פסיקה 21 | ינואר 2014, 3-4

א(י)ני ישראלי? – תקציר פסיקות בית המשפט העליון בפרשות אורנן

מבזק הארות פסיקה זה עוסק בשני דיונים שנערכו בבית המשפט העליון ובמרכזם שאלות הנוגעות לרישום לאום במרשם האוכלוסין: הראשון, ערעור שהוגש לבית המשפט העליון בבקשתם של עשרים ואחד אזרחי המדינה להירשם כבני לאום ישראלי במרשם האוכלוסין, ולא כפי שהם רשומים כיום.¹ המערערים, כולם אזרחי ישראל, כללו את בני ובנות הדת היהודית, כמו גם בני דתות אחרות. בית המשפט המחוזי דחה את הבקשה בקובעו כי מדובר בסוגיה שאינה שפיטה במישור המוסדי. על החלטה זו הוגש ערעור לבית המשפט העליון. הערעור נדחה אם כי לא מן הטעם של העדר שפיטות מוסדית. פסק הדין השני הוא עתירתו לבג"ץ של פרופ' עוזי אורנן, אחד המערערים על החלטת בית המשפט המחוזי, כעותר יחיד. עתירה זו נדחתה בנימוק פרוצדורלי שלא נגע בשאלה המהותית.²

השאלה המשפטית שעלתה בערעור היא אם יש להכיר בלאום ישראלי. הדיון סבב סביב השאלה מתי יש לסטות מהלכת טמרין³ שקבעה כי לא הוכח בקריטריונים אובייקטיביים קיומו של לאום ישראלי ולכן, אין להכיר בלאום זה. שופטי העליון דחו את גישת בית המשפט המחוזי, וקבעו שהנושא שפיט אך אם רצון המערערים היה לסטות מהלכה טמרין, מוטל עליהם נטל משמעותי הדורש, למצער, להציג טיעונים חדשים שיערערו את ההלכה הנוכחית. משום שלא עלה בידם לעשות כן, נדחה הערעור. בבג"ץ אורנן, עתר פרופ' אורנן לבית המשפט

1 ע"א 8753/08 אורנן נ' משרד הפנים (פורסם בנבו, 2.10.2013).

2 בג"ץ 8140/13 אורנן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 9.10.2013).

3 ע"א 630/70 טמרין נ' מדינת ישראל, פ"ד כו(1) 197 (1972).

מבזקי הארות פסיקה 21 | ינואר 2014
א(י)ני ישראלי?

הגבוה לצדק בבקשה לרשום אותו כאזרח מכוח ישיבה, ולא כאזרח מכוח שבות. שופטי המותב לא התייחסו באופן מהותי לדרישתו של פרופ' אורנג, וקבעו כי אין הם ערכאה לערעור על פסיקתו של בית המשפט העליון, ויתרה מזו, אם היו דנים בסוגיה, היא הייתה נדחית בטענת שיהוי. השופט אליקים רובינשטיין הוסיף פן מהותי לדיון, שעסק בחשיבות המדינה כיהודית, חלק שהיה לאוביטר של פסק דינו.

ד"ר יעקב שפירא ועפרה ישועה-ליית מאירים את הפסיקה.

מעבר להחלטה ולהארות הפסיקה, בלחיצה עליהן

ערעור אזרחי: ע"א 8573/08 אורנג נ' משרד הפנים

בג"ץ אורנג: בג"ץ 8140/13 אורנג נ' משרד המשפטים

הארה 1: ד"ר יעקב שפירא – על זהות לאומית
הארה 2: עפרה ישועה-ליית – יש אפליה, אין ישראלים, וזה בסדר: בעקבות פסקי הדין בעתירת "אני ישראלי" ובעתירת פרופ' עוזי אורנג